

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 15 marca 1976 r.

Nr 10

TREŚĆ:

Poz.:

DEKRET

- 54 — z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin 109

ROZPORZĄDZENIE

- 55 — Ministrów Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej z dnia 19 lutego 1976 r. w sprawie przygotowania i przeprowadzenia poboru 112

OŚWIADCZENIA RZĄDOWE:

- 56 — z dnia 23 lutego 1976 r. w sprawie przyjęcia przez Tonga, Mozambik, Demokratyczną Republikę Wietnamu i Komory Konstytucji Światowej Organizacji Zdrowia, podpisanej w Nowym Jorku dnia 22 lipca 1946 r. 118
- 57 — z dnia 23 lutego 1976 r. w sprawie uczestnictwa szeregu państw w Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym oraz w Układzie o transycie międzynarodowych służb powietrznych, sporządzonych w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. 118
- 58 — z dnia 23 lutego 1976 r. w sprawie uczestnictwa szeregu państw w Układzie o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, sporządzonym w Moskwie, Waszyngtonie i Londynie dnia 1 lipca 1968 r. 118

54

DEKRET

z dnia 4 marca 1976 r.

o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin.

Art. 1. Ubezpieczenie społeczne określone dekretem, zwane dalej „ubezpieczeniem”, obejmuje:

- 1) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w Centralnym Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, którzy wykonują pracę w tych spółdzielniach,
- 2) członków spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Centralnym Związku Kółek Rolniczych, którzy wykonują pracę w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni,
- 3) pozostałe osoby, które wykonują pracę w spółdzielniach wymienionych w pkt 1 lub w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni wymienionych w pkt 2 i są wynagradzane według zasad obowiązujących członków tych spółdzielni.

Art. 2. Użyte w dekreście określenia:

- 1) spółdzielnia — oznacza spółdzielnię, o których mowa w art. 1,
- 2) praca w spółdzielni — oznacza pracę określoną w art. 1, wykonywaną na innej podstawie niż stosunek pracy,
- 3) ubezpieczony — oznacza osobę objętą ubezpieczeniem na podstawie art. 1.

Art. 3. 1. Świadczenia określone w dekreście, przysługujące ubezpieczonym oraz członkom ich rodzin, obejmują:

- 1) świadczenia lecznicze i położnicze, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 2) świadczenia pieniężne w razie choroby i macierzyństwa: zasiłek chorobowy, rentę chorobową, zasiłek porodowy, zasiłek macierzyński i zasiłek opiekuńczy,
- 3) zasiłki rodzinne,
- 4) świadczenia emerytalne: emeryturę, rentę inwalidzką i rentę rodzinną,
- 5) świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy pracy w spółdzielni lub z tytułu choroby zawodowej: jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, świadczenia wyrównawcze, rentę inwalidzką, rentę rodzinną i odszkodowanie za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni,
- 6) świadczenia pieniężne z tytułu wypadku w drodze do pracy lub z pracy: jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, rentę inwalidzką, rentę rodzinną,
- 7) dodatki do emerytury i renty,
- 8) zasiłek pogrzebowy,
- 9) świadczenia w naturze z tytułu pobierania emerytury lub renty: świadczenia lecznicze i położnicze, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortopedyczne, środki opatrunkowe i pomocnicze, przysposobienie zawodowe oraz prawo do pobytu w domu rencisty.

2. Jeżeli dekret nie stanowi inaczej, prawo do świadczeń dla ubezpieczonych oraz członków ich rodzin ustala się na zasadach, w wysokości i w trybie określonych przepisami:

- 1) o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
- 2) o ubezpieczeniu rodzinnym,
- 3) o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 4) o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Art. 4. Przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń:

- 1) za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, a przed dniem 1 lipca 1962 r. dzień, który stanowił podstawę do obliczenia dniówki obrachunkowej; do dni pracy zalicza się również dni urlopu wypoczynkowego oraz dni pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego,
- 2) za miesiąc pracy uważa się 20 dni pracy dla mężczyzny oraz 13 dni pracy dla kobiety, a jeżeli ubezpieczony użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym — 18 dni pracy dla mężczyzny oraz 11 dni pracy dla kobiety,
- 3) za rok pracy uważa się rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni pracy, kobieta 150 dni pracy, a jeżeli użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym — to co najmniej: mężczyzna 220 dni pracy, a kobieta 130 dni pracy.

Art. 5. Świadczenia lecznicze i połoźnicze, zaopatrzenie w leki, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przysługują:

- 1) ubezpieczonemu oraz członkom jego rodziny — w zakresie i na warunkach przewidzianych dla pracowników i ich rodzin,
- 2) osobie pobierającej emeryturę lub rentę określoną dekretem oraz członkom jej rodziny — w zakresie i na warunkach przewidzianych dla osób pobierających emeryturę i renty na podstawie przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 6. 1. Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu za każdy dzień niezdolności do pracy z powodu choroby. Jeżeli jednak w miesiącu poprzedzającym powstanie tej niezdolności ubezpieczony przepracował mniej niż 14 dni, zasiłek przysługuje począwszy od czwartego dnia niezdolności do pracy, chyba że niezdolność ta powstała wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni lub choroby zawodowej.

2. Okres pobierania zasiłku chorobowego w ciągu roku obrachunkowego nie może przekroczyć liczby dni przepracowanych w poprzednim roku obrachunkowym. Ograniczenia tego nie stosuje się:

- 1) jeżeli niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni lub choroby zawodowej,
- 2) w roku obrachunkowym, w którym ubezpieczony wstąpił do spółdzielni, oraz w następnym roku obrachunkowym.

3. Przy ustalaniu okresu pracy, od którego zależy wysokość zasiłku chorobowego, uwzględnia się okresy pracy w spółdzielni oraz okresy wymienione w art. 16.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zasiłku opiekuńczego.

Art. 7. 1. Zasiłek porodowy i zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej:

- 1) z tytułu urodzenia dziecka,
- 2) z tytułu przyjęcia dziecka w wieku do jednego roku na wychowanie z zamiarem jego przysposobienia, jeżeli do sądu opiekuńczego został zgłoszony wniosek o przysposobienie.

2. Zasiłek porodowy przysługuje również nie pracującej żonie ubezpieczonego, pozostającej z nim we wspólności małżeńskiej.

Art. 8. Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami prawa pracy jako okres urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Art. 9. Renta chorobowa przysługuje ubezpieczonemu, który w poprzednim roku obrachunkowym przepracował w spółdzielni cały rok pracy; warunek ten nie jest wymagany, jeżeli:

- 1) niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku przy pracy w spółdzielni lub choroby zawodowej,
- 2) prawo do renty chorobowej powstało w roku obrachunkowym, w którym ubezpieczony wstąpił do spółdzielni, lub w roku następnym.

Art. 10. Osobom wymienionym w art. 1 pkt 3 prawo do świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa przysługuje, jeżeli przepracowały w spółdzielni co najmniej 80 dni pracy w ciągu 12 miesięcy poprzedzających powstanie okoliczności uzasadniających uzyskanie tych świadczeń.

Art. 11. 1. Ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku rodzinnego po upływie trzech miesięcy pracy w spółdzielni.

2. Ubezpieczony nabywa jednak prawo do zasiłku rodzinnego bez względu na okres pracy w spółdzielni, jeżeli podjęcie tej pracy nastąpiło w ciągu trzech miesięcy od:

- 1) rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, chyba że stosunek pracy wygasł wskutek porzucenia pracy lub został rozwiązany przez zakład pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika,
- 2) ustania prawa do zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- 3) ustania prawa do renty, z tytułu której przysługiwał dodatek rodzinny,
- 4) zaprzestania pracy przez małżonka, który pobierał zasiłek rodzinny.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również, jeżeli podjęcie pracy w spółdzielni nastąpiło po zwolnieniu ze służby wojskowej z zachowaniem terminów określonych w przepisach szczególnych.

Art. 12. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się ubezpieczonemu za miesiąc kalendarzowy, w którym przepracował liczbę dni pracy określoną w art. 4 pkt 2.

2. Zasiłek rodzinny wypłaca się również za miesiąc kalendarzowy, w którym ubezpieczony nie przepracował liczby dni pracy określonej w art. 4 pkt 2, jeżeli w poprzednim roku obrachunkowym przepracował cały rok pracy.

Art. 13. Emerytura przysługuje ubezpieczonemu, który:

- 1) ma okres pracy w spółdzielni wynoszący, wraz z okresami wymienionymi w art. 16 i art. 17 ust. 1, co najmniej dwadzieścia lat dla kobiety i dwadzieścia pięć lat dla mężczyzny, w tym co najmniej pięć lat pracy w spółdzielni,
- 2) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny,
- 3) wiek emerytalny osiągnął w okresie pracy w spółdzielni lub w ciągu pięciu lat po ustaniu tej pracy.

Art. 14. 1. Renta inwalidzka z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku z wypadkiem przy pracy w spółdzielni lub chorobą zawodową przysługuje ubezpieczonemu, który:

- 1) ma okres pracy w spółdzielni wynoszący, wraz z okresami wymienionymi w art. 16, co najmniej pięć lat; okres ten powinien przypadać na ostatnie dziesięć lat przed dniem powstania inwalidztwa lub przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę,
- 2) został zaliczony do jednej z grup inwalidów z tytułu inwalidztwa powstałego w okresie pracy w spółdzielni albo w okresie pobierania zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego po ustaniu tej pracy, albo w ciągu osiemnastu miesięcy po upływie jednego z tych okresów.

2. Przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania renty inwalidzkiej przez ubezpieczonego, którego inwalidztwo powstało przed ukończeniem 30 lat, stosuje się odpowiednio przepisy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 15. 1. Renta rodzinna przysługuje po ubezpieczonym, który w chwili śmierci spełniał warunki do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej albo miał ustalone prawo do jednego z tych świadczeń.

2. Renta rodzinna przysługuje osobom spełniającym warunki do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 16. Do okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania emerytury lub renty zalicza się okresy:

- 1) członkostwa w spółdzielni przed dniem objęcia z tego tytułu ubezpieczeniem społecznym,
- 2) zatrudnienia, okresy równorzędne z okresami zatrudnienia i okresy zaliczalne do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 3) ubezpieczenia społecznego na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 17. 1. Do okresu pracy w spółdzielni wymaganego do przyznania emerytury zalicza się również okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 lat, ale przed wstąpieniem do spółdzielni, jeżeli praca w tym gospodarstwie stanowiła główne źródło utrzymania. Warunkiem zaliczenia tych okresów pracy jest przepracowanie w spółdzielni co najmniej 10 lat, a jeżeli ubezpieczony

wniósł do spółdzielni lub przekazał jej na własność grunty o obszarze nie mniejszym niż 2 ha — co najmniej 5 lat.

2. Osoba, która uzyskała emeryturę w wyniku zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym, traci do niej prawo, jeżeli wniesione do spółdzielni grunty zostały z niej wycofane.

Art. 18. Przy ustalaniu wzrostu emerytury lub renty z tytułu okresu zatrudnienia w Polsce Ludowej uwzględnia się okresy pracy w spółdzielni oraz okresy wymienione w art. 16, a w odniesieniu do emerytury — również okresy wymienione w art. 17 ust. 1.

Art. 19. Jeżeli podstawa wymiaru emerytury lub renty jest niższa od kwoty najniższej emerytury lub renty określonej przepisami o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, świadczenia te ustala się w wysokości podstawy ich wymiaru.

Art. 20. 1. Za wypadek przy pracy w spółdzielni uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które zaszło:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem pracy w spółdzielni,
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem czynności w interesie spółdzielni, chociażby czynności te nie były związane z wykonywaniem pracy w spółdzielni,
- 3) podczas lub w związku z wykonywaniem zadań zleconych przez organizacje polityczne lub zawodowe działające w spółdzielni albo w związku z uczestnictwem w organizowanych przez te organizacje czynach społecznych.

2. Za choroby zawodowe uprawniające do świadczeń przewidzianych w dekreście uważa się choroby określone przepisami wydanymi na podstawie art. 231 pkt 2 Kodeksu pracy.

Art. 21. Zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci:

- 1) ubezpieczonego,
- 2) osoby pobierającej zasiłek chorobowy lub macierzyński po ustaniu pracy w spółdzielni,
- 3) osoby uprawnionej do emerytury lub renty inwalidzkiej,
- 4) osoby pobierającej rentę rodzinną,
- 5) członka rodziny osoby określonej w pkt 1—3, który w chwili śmierci nie zarabkował i pozostawał z tą osobą we wspólnym gospodarstwie domowym albo do którego utrzymania osoba ta się przyczyniała.

Art. 22. 1. Na pokrycie kosztów świadczeń z ubezpieczenia spółdzielnie opłacają składki.

2. Koszty świadczeń określonych dekretem pokrywane są z funduszy ubezpieczeń społecznych, z tym że koszty świadczeń przysługujących z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej: jednorazowych odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci, świadczeń wyrównawczych i odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone — pokrywane są ze środków spółdzielni.

Art. 23. Osobom, które przekazały gospodarstwo rolne na własność spółdzielni, przysługują świadczenia przewidziane dla rolników przekazujących gospodarstwa rolne na własność Państwa za rentę.

Art. 24. 1. Świadczenia emerytalne określone dekretem przysługują na warunkach w nim przewidzianych również osobom wykonującym pracę w spółdzielni na podstawie stosunku pracy, jeżeli osoby te nie spełniają warunków do świadczeń emerytalnych określonych przepisami o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin albo jeżeli świadczenia z dekretu są dla tych osób korzystniejsze.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rent rodzinnych.

Art. 25. 1. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady ustalania okresów pracy, o których mowa w art. 4,
- 2) zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń oraz szczegółowe zasady obliczania i wypłacania tych świadczeń,
- 3) zasady stosowania przepisów o zawieszaniu lub zmniejszaniu emerytur i rent w razie osiągnięcia dochodów z tytułu pracy w spółdzielni,
- 4) wypadki, w których mimo wycofania gruntów ze spółdzielni nie następuje utrata prawa do emerytury uzyskanej w wyniku zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym,
- 5) zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, wysokość i tryb opłacania składek oraz warunki zwalniania od ich opłacania.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy dekretu na:

- 1) członków spółdzielni nie wykonujących pracy w spółdzielni, którzy wytwarzają na jej rzecz produkty rolne w swoich gospodarstwach,
- 2) rolników, którzy wytwarzają zespołowo produkty rolne na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej — określając zasady ubezpieczenia tych osób i zakres przysługujących im świadczeń.

Art. 26. 1. Przepisy dekretu stosuje się do spraw, w których zdarzenia lub okoliczności uzasadniające prawo do świadczeń nastąpiły począwszy od dnia jego wejścia w życie.

2. Do spraw, w których zdarzenia lub okoliczności uzasadniające prawo do świadczeń nastąpiły przed dniem

wejścia w życie dekretu, stosuje się, z uwzględnieniem ust. 3, przepisy obowiązujące w dniu, w którym te zdarzenia lub okoliczności nastąpiły.

3. Osobom wymienionym w art. 1, które przed dniem wejścia w życie dekretu nie były objęte ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w spółdzielni:

- 1) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej przed dniem wejścia w życie dekretu przysługuje za okres tej niezdolności przypadający od dnia jego wejścia w życie, z tym że okres zasiłkowy liczy się od dnia powstania niezdolności do pracy,
- 2) zasiłek macierzyński z tytułu urodzenia dziecka lub przyjęcia dziecka na wychowanie przed dniem wejścia w życie dekretu przysługuje za okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu udzielonego na warunkach urlopu macierzyńskiego, przypadający począwszy od dnia wejścia w życie dekretu. Okres urlopu macierzyńskiego z tytułu urodzenia dziecka liczy się od dnia porodu.

Art. 27. Emerytury i renty przyznane na podstawie dotychczasowych przepisów o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin stają się emeryturami lub rentami przewidzianymi w dekrecie.

Art. 28. Przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie przepisów wymienionych w art. 3 ust. 2 oraz wysokości tych świadczeń:

- 1) przepisy dotyczące członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych stosuje się do osób wymienionych w art. 1,
- 2) okresy pracy w spółdzielni uważa się za okresy równorzędne z okresami zatrudnienia, a dochód z tytułu tej pracy stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie za równorzędny z wynagrodzeniem z tytułu zatrudnienia.

Art. 29. Traci moc ustawa z dnia 26 października 1971 r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich rodzin (Dz. U. Nr 27, poz. 255).

Art. 30. Dekret wchodzi w życie z dniem 1 maja 1976 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WEWNĘTRZNYCH I OBRONY NARODOWEJ

z dnia 19 lutego 1976 r.

w sprawie przygotowania i przeprowadzenia poboru.

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 r. Nr 44, poz. 220, z 1972 r. Nr 53, poz. 342, z 1973 r. Nr 27, poz. 153, Nr 38, poz. 224 i Nr 47, poz. 276, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 oraz z 1975 r. Nr 16, poz. 91) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pobór przeprowadza się w terminach określonych przez Ministrów Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej według wojewódzkich planów poboru ustalanych przez terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego przy współudziale szefów wojewódzkich sztabów wojskowych.